

8.6.2022

LÄÄKÄRISOPIMUKSEN SOVELTAMISALA JA RAJATAPAUKSET

Tässä muistiossa käydään tarkemmin läpi soveltamisalaa ja rajanvetoa tietyissä erityiskysymyksissä. Kun tehtävä edellyttää lääketieteellistä, hammaslääketieteellistä tai eläinlääketieteellistä osaamista, kyseessä on Lääkärisopimuksen (LS) soveltamisalaan kuuluva tehtävä.

Tiettyjen yksittäisten tehtävien osalta on esiintynyt epäselvyyttä siitä, mitkä lääkärin, hammaslääkärin ja eläinlääkärin tehtävät kuuluvat LS:n piiriin ja mitkä KVTES:n piiriin.

Sovellettavaa työ- ja virkaehtosopimusta valittaessa tarkastelu tehdään Lääkärisopimuksen ja KVTES:n välillä. SOTE-sopimusta ei sovelleta.

1 Lääkärisopimuksen soveltamisalamääräys (LS 2022–2025) ja sen suhde KVTES:iin

Lääkärin, hammaslääkärin ja eläinlääkärin tehtäviä tekevään sovelletaan Lääkärisopimusta.

Lääkärisopimuksessa 2022–2025 soveltamisala on kuvattu seuraavasti:

1 § Soveltamisala

Tätä virkaehtosopimusta (jäljempänä LS) sovelletaan kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa terveyden- ja sosiaalihuollossa toimiviin lääkäreihin ja hammaslääkäreihin sekä eläinlääkintä-, ympäristöterveydenhuollossa ja ympäristönsuojelussa toimiviin eläinlääkäreihin, ellei tässä tai muussa virka- tai työehtosopimuksessa ole toisin määrätty.

Soveltamisohje

Tätä virka- ja työehtosopimusta sovelletaan tehtäessä lääkärin, hammaslääkärin tai eläinlääkärin tehtäviä ja/tai kun tehtävä edellyttää lääketieteen, hammaslääketieteen tai eläinlääketieteen osaamista. Ks. tarkemmin yleiskirjeen 9/2022 liitteessä 3 oleva muistio Lääkärisopimuksen soveltamisalasta.

Tässä virkaehtosopimuksessa ja sen liitteissä käytettyä terminologiaa (esim. laillistettu lääkäri, yleislääkärin oikeuden omaava lääkäri) on selostettu tarkemmin yleisen osan soveltamisohjeliitteessä.

8.6.2022

Lääkärisopimuksen soveltamisalakirjaus ei sisällä pääsääntöisyysehtoa. Jos tehtävään sisältyy työnantajan määrittämiä LS:n mukaisia tehtäviä, sovelletaan ko. tehtävään lääkärisopimusta.

KVTES on kunta-alan yleinen sopimus, jonka soveltamisalasta on rajattu ulos se henkilöstö, johon sovelletaan jotain muuta kunta-alan virka- ja työehtosopimusta kuten lääkärisopimusta. (Ks. KVTES 2022–2025 Yleinen osa 1 §). Kun ratkaistaan mitä virka- ja työehtosopimusta lääkäreihin, hammaslääkäreihin ja eläinlääkäreihin sovelletaan, tarkastelu tehdään LS:n ja KVTES:n välillä.

2 Lääkärisopimusta sovelletaan myös palkkahinnoittelun ulkopuolisiin

Palkkahinnoittelutunnuksen puuttuminen sopimuksesta ei ole sellainen tekijä, jonka vuoksi tehtävä ei voisi kuulua LS:n piiriin. Lääkärisopimukseen kuuluu hinnoittelematomia tehtäviä kuten johtavat lääkärit¹. Lisäksi voi olla muitakin tehtäviä, jotka kuuluvat LS:n piiriin, vaikka näitä ei olisi soveltamisalamääräyksessä tai liitteiden 1–5 hinnoittelumääräyksiä soveltamisohjeissa mainittu erikseen.

Palkkahinnoittelun ulkopuolisiin sovelletaan myös Lääkärisopimuksen liitteitä niiden soveltamisalan mukaisesti (ks. LS I Yleinen osa 2 § 3 mom.).

3 Kelpoisuusvaatimusten/-ehtojen ja tehtävän sisällön vaikutus sopimusvalintaan

Lääkärisopimuksen piiriin kuuluvat tehtävät tai virat edellyttävät sitä, että henkilöllä on lääkärin, hammaslääkärin tai eläinlääkärin oikeudet työskennellä kyseissä ammatissa. Lääkärisopimusta sovelletaan, mikäli tehtävän sisältö on lääketieteeseen, hammaslääketieteeseen tai eläinlääketieteeseen liittyvä.

Lääkärisopimuksen piiriin kuuluvat myös lääketieteen ja hammaslääketieteen opiskelijat, joilla on tilapäisesti oikeus toimia lääkärin tai hammaslääkärin tehtävissä laillistetun lääkärin tai hammaslääkärin valvonnan alaisena sekä eläinlääketieteen opiskelija, joka saa harjoittaa väliaikaisesti eläinlääkärin ammattia. Katso opiskelijoiden määritellyt tarkemmin Lääkärisopimuksen yleisen osan soveltamisohjeliitteestä.

Amanuenssit on siirretty 1.5.2022 lukien Lääkärisopimuksen piiriin.

Vaikka viran/tehtävän kelpoisuusvaatimuksissa ei olisi edellytetty lääkärin, hammaslääkärin tai eläinlääkärin tutkintoa, mutta virkaan tai tehtävään valitun tehtäväkuva muotoillaan siten, että tehtävä sisältää lääketieteeseen, hammaslääketieteeseen tai eläinlääketieteeseen liittyviä tehtäviä, sovelletaan Lääkärisopimusta.

4 Rajatapaukset

4.1.1 Erilaiset johtotehtävät ja organisaatiohierarkian huomioiminen

Erilaisissa ja eritasoisissa johtotehtävissä työskenteleviin lääkäreihin, hammaslääkäreihin ja eläinlääkäreihin sovelletaan pääsääntöisesti lääkärisopimusta. Poikkeuksen tästä muodostavat kaikkein ylimmissä johtotehtävissä työskentelevät lääkärin, hammaslääkärin tai eläinlääkärin oikeudet omaavat johtajat. Nämä tehtävät kuuluvat

¹ Lääkärisopimuksen liitteissä on siirretty joitakin tehtäviä hinnoittelematomiksi 1.3.2008. Nämä tehtävät on kuitenkin tuolloin tarkoitettu edelleen kuuluvan LS:n soveltamisalaan. Samalla on lisätty liitteiden palkkahinnoittelumääräyksiä soveltamisohjeisiin mainintoja näistä hinnoittelematomista tehtävistä.

8.6.2022

KVTES:n piiriin. Tällaisia tehtäviä ovat esimerkiksi toimitusjohtaja, apulaiskaupunginjohtaja, varatoimitusjohtaja, kuntayhtymän johtaja, sairaanhoitopiirin johtajat ja hyvinvointialueen johtaja.

Lainsäädännöstä on löydettävissä joitakin johtotehtäviä, jotka terveydenhuollon työnantajayksiköstä on löydyttävä² ja jossa edellytetään lääketieteellistä koulutusta. Nämä ovat kaikki LS:n piiriin kuuluvia tehtäviä. Nimikkeinä yleensä on johtajaylilääkäri. Myös hallintoylilääkärin tai hallintoylihammaslääkärin tehtävät ovat sellaisia, jotka kuuluvat Lääkärisopimuksen soveltamisalaan.

Työnantajilla on erilaiset tavat nimetä eri hallinnontasot ja johtajanimikkeet. Tehtävänimike ei kuitenkaan itsessään kerro tehtävän sisältöä eikä myöskään organisaatiotasoa. Jokaisen työnantajan kohdalla on tarkasteltava erikseen, milloin kysymys on sellaisesta hallinnollisesta johtotehtävästä, joka kuuluukin KVTES:n eikä LS:n soveltamisalaan, vaikka ko. henkilön koulutustausta olisikin lääkärin, hammaslääkärin tai eläinlääkärin tutkinto. Tällöin kysymys on yleensä hallinnollisista johtotehtävistä, joissa päätehtävänä on johtaa koko tulosaluetta eikä tehtäviin kuulu lääketieteellisen, hammaslääketieteellisen tai eläinlääketieteellisen toiminnan johtamista tai tehtäviä.

Mikäli tehtävään sisältyy lääketieteellisen, hammaslääketieteellisen tai eläinlääketieteellisen substanssin johtamista, muuta LS:n piiriin kuuluvaa hallinnollista työtä ja joissakin tapauksissa myös kliinistä työtä, kuuluu tehtävä tällöin LS:n soveltamisalaan.

4.1.2 Kehittämisen-, tutkimus- ja muut projektitehtävät

Lääkärisopimuksen soveltaminen määräytyy tehtävien eikä tehtävänimikkeen perusteella. Osa tehtävänimikkeistä on sellaisia, ettei niiden perusteella voi päätellä, onko kysymys LS:n vai KVTES:n soveltamisalaan kuuluvista tehtävistä. Tehtävänimikkeinä käytetään esimerkiksi kehittämis- tai projektipäällikköä tai kehittämis- tai projektijohtajaa tai asiantuntijanimikettä. Kun kehittämis-, tutkimus- tai muu projektitehtävä edellyttää lääketieteellistä, hammaslääketieteellistä tai eläinlääketieteellistä osaamista, kyseessä on LS:n soveltamisalaan kuuluva tehtävä.

4.1.3 KVTES:n piiriin kuuluvien satunnaiset lääkärin, hammaslääkärin tai eläinlääkärin tehtävät

Jos KVTES:n piiriin kuuluvaa tehtävää hoitava, esimerkiksi toimialajohtaja, omasta aloitteestaan tekee satunnaisesti päivystystä tai muita lääkärin tehtäviä, kuuluu hän edelleen KVTES:n piiriin, mutta mahdolliset korvaukset tällaisesta työstä korvataan LS:n mukaisesti (esimerkiksi päivystyskorvaukset tai toimenpidepalkkiot).

Mikäli työnantaja on sisällyttänyt virkamääräyksessä LS:n soveltamisalaan kuuluvia tehtäviä vähintäänkin tarvittaessa tai asiasta on sovittu työ sopimuksessa, tehtävä kuuluu LS:n piiriin.

² *Terveydenhuoltolain (1326/2010) 57 §:n mukaan terveydenhuollon toimintayksikössä on oltava vastaava lääkäri. Vastaavan lääkärin on johdettava ja valvottava toimintayksikön terveyden- ja sairaanhoitoa.*

8.6.2022

5 Valmistautuminen hyvinvointialueille siirtymiseen

Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa 1.1.2023. Lääkärisopimusta ja KVTES:iä sovelletaan liikkeenluovutusperiaatteen mukaisesti aluksi myös hyvinvointialueilla.

Liikkeenluovutuksen helpottamiseksi on tarkoituksenmukaista kiinnittää huomiota tällä hetkellä siihen, että henkilöstöön noudatetaan soveltamisalakirjausten mukaisia virka- ja työehtosopimuksia ja niiden hinnoitteluja.